

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΔΕΛΤΑ ΕΒΡΟΥ

Το Εθνικό Πάρκο Δέλτα Έβρου σχηματίζεται στις εκβολές του ποταμού Έβρου και συγκαταλέγεται στους σημαντικότερους βιοτόπους της Ευρώπης. Τα νερά και τα φερτά υλικά του ποταμού μαζί με την δράση της θάλασσας σχημάτισαν και εξακολουθούν να διαμορφώνουν ένα πολύπλοκο Δέλτα με μεγάλη ποικιλία βιοτόπων, όπου βρίσκεται καταφύγιο ένας μεγάλος αριθμός ειδών φυτών και ζώων

Η συνολική του έκταση είναι 200.000 στρέμματα εκ των οποίων τα 95.000 (80.000 χερσαία και 15.000 στρ. υδάτινη επιφάνεια) είναι ενταγμένα στον κατάλογο των προστατευόμενων περιοχών της Διεθνούς Σύμβασης Ραμσάρ (1971) λόγω των σημαντικών ειδών που φιλοξενεί. Επίσης μέρος του Δέλτα χαρακτηρίζεται ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας και προτείνεται ως Τόπος Κοινοτικού Ενδιαφέροντος στο Δίκτυο Natura 2000 (σύμφωνα με τις Οδηγίες 79/409/ΕΟΚ [5] και 92/43/ΕΕ[6], αντίστοιχα).

Στο Δέλτα Έβρου μπορούν να διακριθούν 7 βασικές ενότητες βιοτόπων, σε κάθε μία από τις οποίες αντιστοιχεί και μια ιδιαίτερη ενότητα βλάστησης ανάλογα με την αλληλεπίδραση διάφορων παραγόντων, όπως το έδαφος, το μικροκλίμα, η ύπαρξη γλυκού ή αλμυρού νερού κ.λ.π.

Χλωρίδα

Στην Δελταϊκή έκταση έχουν παρατηρηθεί πάνω από 300 είδη φυτών. Στις όχθες του ποταμού και των χειμάρρων φύονται δέντρα όπως πλατάνια, ιτιές, λεύκες και σκλήθρα. Μέσα στα κανάλια μπορεί να παρατηρήσει κανείς νούφαρα και νεροκάστανα να επιπλέουν, στα λιβάδια ίριδες και ορχιδέες, ενώ στις ακτές και τις αμμονησίδες του Ασάνη, Ξέρας Ασάνη και Καραβιού Ξηράδι, φύονται φυτά με λίγες απαιτήσεις όπως ο γιγάντιος έλυμος και το κρίνο της θάλασσας. Οι πιο εντυπωσιακές όμως είναι οι αρμυρήθρες, οι οποίες το Φθινόπωρο παίρνουν ένα βαθυκόκκινο χρώμα, σκεπάζοντας τις όχθες των λιμνοθαλασσών και τους αλμυρόβαλτους.

Πανίδα

Ο υγρότοπος του Δέλτα Έβρου φημίζεται για τα αναρίθμητα είδη πανίδας που φιλοξενεί. 40 είδη θηλαστικών ζουν στο Δέλτα. Πιο συνηθισμένα είδη είναι η αλεπού, ο ασβός, το κουνάβι, η νυφίτσα, ο λαγόγυρος, η αγριόγατα, το αγριογούρουνο, η βίδρα. Τα αμφίβια και τα ερπετά που απαντώνται στον υγρότοπο αριθμούν 28 είδη. Πιο συχνά παρατηρούνται οι νεροχελώνες, τα νερόφιδα, οι βάτραχοι και οι σαύρες. Στις υδάτινες εκτάσεις ζουν 46 είδη ψαριών. Στο γλυκό νερό ζουν ψάρια όπως το σαζάνι, η τούρνα και ο γουλιανός ενώ στο αλμυρό ζουν είδη όπως το χέλι, η τσιπούρα, το κεφάλι, το λαβράκι και η γλώσσα.

Ορνιθοπανίδα

Μέχρι σήμερα έχουν καταγραφεί πάνω από 320 είδη πουλιών. Η μεγάλη ποικιλία των ειδών είναι χαρακτηριστικό του Δέλτα. Η γεωγραφική θέση, καθώς και οι εκτεταμένες εκτάσεις φυσικών βιοτόπων συμβάλλουν σημαντικά στην αξία του για την ορνιθοπανίδα.

Διαχείριση

Το χειμώνα ξεχειμωνιάζουν δεκάδες χιλιάδες υδρόβια πουλιά. Αυτή την εποχή παρατηρούνται χιλιάδες πάπιες με πιο κοινά είδη το Κιρκίρι, την Πρασινοκέφαλη, το Σφυριχτάρι, χήνες όπως η Ασπρομέτωπη, και οι πιο σπάνιες Κοκκινόχηνα και Σταχτόχηνα αλλά και ένα κοπάδι από Νανόχηνες που αποτελεί σχεδόν ολόκληρο τον αναπαραγόμενο φυσικό Ευρωπαϊκό πληθυσμό του είδους. Επίσης, το Δέλτα είναι ο πιο σημαντικός βιότοπος στην Ελλάδα για τα τρία είδη των ευρωπαϊκών κύκνων (Βουβόκυκνος, Αγριόκυκνος, Νανόκυκνος). Αρπακτικά που παρατηρούνται είναι ο Στικταετός, ο Βασιλαετός, ο Θαλασσαετός, η Γερακίνα, ο Καλαμόκιρκος, ο Βαλτόκιρκος.

Μετανάστευση

Την άνοιξη το Δέλτα του Έβρου φιλοξενεί μεγάλους πληθυσμούς πουλιών τα οποία μετακινούνται από την Αφρική προς την Βόρεια Ευρώπη. Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους σταματούν στο Δέλτα για ανάπαυση και τροφή στους πλούσιους και ασφαλείς βιότοπους του υγροτόπου, με τα περισσότερα να συνεχίζουν για τους τόπους αναπαραγωγής. Αυτή την εποχή παρατηρούνται χιλιάδες παρυδάτια είδη, όπως τρύγες, σκαλίδρες, γλαρόνια, τουρλίδες, χελιδόνια και πολλά στρουθιόμορφα. Άλλα είδη που παρατηρούνται κατά τη διάρκεια της εαρινής αποδημίας είναι ο Λευκοπελαργός, ο Μαυροπελαργός, ο Ροδοπελεκάνος και ο Αργυροπελεκάνος, η Βαλτόπαπια, ο Κραυγαετός και ο Ψευτομαχητής.

Κατά την φθινοπωρινή μετανάστευση παρατηρούνται αρκετά είδη αρπακτικών και στρουθιόμορφων που μετακινούνται προς τις ζεστές χώρες μέσω του Δέλτα του Έβρου. Επίσης είδη όπως ο Ροδοπελεκάνος και ο Πελαργός παρατηρούνται σε μεγάλους αριθμούς αυτήν την περίοδο.

Αναπαραγωγή

Λίγα είδη έχουν απομείνει στο Δέλτα του Έβρου που εξακολουθούν να αναπαράγονται στον υγρότοπο, εξαιτίας της συρρίκνωσης των βιοτόπων. Ήδη από τη δεκαετία '70 πολλά σημαντικά είδη πουλιών έχουν σταματήσει να αναπαράγονται, και έκτοτε, παρατηρούνται μόνο κατά τη διάρκεια της μετανάστευσης ή το καλοκαίρι. Ωστόσο υπάρχουν ορισμένα σημαντικά είδη τα οποία εξακολουθούν να αναπαράγονται στο Δέλτα, όπως ο Κορμοράνος, ο Σταχτοτσικνιάς, ο Πορφυροτσικνιάς, η Καστανόπαπια, η Βαρβάρα, η Πρασινοκέφαλη, ο Φιδιαετός, ο Θαλασσαετός, ο Καλαμόκιρκος, ο Στρειδοφάγος, ο Καλαμοκανάς, η Αβοκέτα, η

Αγκαθοκαλημάννα, η Αλκυόνα, ο Μελισσοφάγος, το Νεροχελίδονο και το Νανογλάρονο.

Κέντρο Πληροφόρησης Δέλτα Έβρου

Το Κέντρο Πληροφόρησης Δέλτα του Έβρου βρίσκεται στην Τραϊανούπολη και ξεκίνησε τη λειτουργία του το Σεπτέμβριο του 1997 με σκοπό την προώθηση της προστασίας της φύσης στην περιοχή, την οικοτουριστική της ανάδειξη, καθώς και την ενημέρωση και

Ο Φορέας Διαχείρισης Δέλτα Έβρου

Ο Φορέας Διαχείρισης έχει συσταθεί με βάση το Ν. 2742/99 αρ. 15 και το αρ. 13 του Ν. 3044/2002 και λειτουργεί από το 2003 με έδρα το Κέντρο Πληροφόρησης Δέλτα Έβρου στην περιοχή της Τραϊανούπολης. Είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου και έχει σκοπό τη διοίκηση και διαχείριση του Εθνικού Πάρκου Δέλτα Έβρου και για αυτό το λόγο συντονίζει όλες τις δράσεις και τους φορείς που εμπλέκονται στον υγρότοπο.

Ο Φορέας Διαχείρισης στην διάρκεια της ακαδημαϊκής χρονιάς υλοποιεί προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που απευθύνονται στους μαθητές της ευρύτερης περιοχής του Έβρου αλλά και μαθητές από όλη την Ελλάδα. Τα προγράμματα αυτά είναι ετήσια, ημερήσια ή πολυήμερα και είναι διαδραστικά.

Εθελοντισμός

Τα τελευταία χρόνια υπάρχει έχει αυξηθεί το ενδιαφέρον από διάφορες ομάδες πολιτών για εθελοντική εργασία στον υγρότοπο. Συνήθως οι εθελοντές είναι πρόσκοποι, μαθητές της περιοχής, φοιτητές, επιστήμονες, ερευνητές, παρατηρητές, μέλη συλλόγων και μέλη περιβαλλοντικών οργανώσεων. Η εθελοντική εργασία οργανώνεται είτε από το Κέντρο Πληροφοριών, είτε από άλλο φορέα, είτε αφορά συγκεκριμένη εργασία μεμονωμένων ατόμων. Παραδείγματα εθελοντικής εργασίας είναι η συλλογή σκουπιδιών, καταγραφή της ορνιθοπανίδας, συμμετοχή στις εκδηλώσεις, δενδροφυτεύσεις .

Εκδηλώσεις

Ο Φορέας Διαχείρισης διοργανώνει ετήσια εκδηλώσεις οι οποίες λαμβάνουν χώρα είτε στο Κέντρο Πληροφοριών, είτε σε κεντρικά σημεία ή σε σχολεία των γειτονικών οικισμών του Δέλτα, αλλά και στην Αλεξανδρούπολη με στόχο την προστασία του υγροτόπου. Οι εκδηλώσεις που διοργανώνονται είναι οι:

ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ

Το ΔΕΛΤΑ Έβρου εκτείνεται και στο τουρκικό έδαφος , μέχρι την πόλη της Αίνου (ENEZ), από όπου προέρχονται ως πρόσφυγες οι πλειοψηφία των κατοίκων της Αλεξανδρούπολης. Είναι χαρακτηριστικό ότι χιλιάδες πουλιά του ελληνικού Δέλτα περνούν καθημερινά τα σύνορα για να επισκεφθούν τους ορυζώνες που καλλιεργούν

οι Τούρκοι δίπλα στο Δέλτα. Τρέφονται εκεί με ρύζι και επιστρέφουν στο ελληνικό Δέλτα για να διανυχτερεύσουν. Αυτός ο συμβολισμός θα μπορούσε να οδηγήσει σε μια ειρηνική σύμπραξη ελλήνων και τούρκων επιστημόνων, ώστε ο υγροβιότοπος να μετατραπεί σε υπόδειγμα διασυνοριακής επιστημονικής και οικολογικής συνεργασίας.

Ένταξη στην ΟΚΧΕ Via Egnatia ως Μνημείο της Φύσης

Η πρόταση αποσκοπεί στην προστασία του διεθνούς σημασίας υγρότοπου και της περιβαλλοντικής περιοχής του, αλλά και στην ένταξή του στην πολιτιστική διαδρομή Via Egnatia, με brand name το σπουδαίο οικοσύστημα και την ανάδειξη των τοπικών προϊόντων με ονομασία προέλευσης.

Το Δέλτα του Έβρου θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα Δέλτα της Ευρώπης και έχει αναγνωρισθεί ως υγρότοπος διεθνούς σημασίας (Σύμβαση Ramsar 1971). Αποτελεί προστατευόμενη περιοχή (οδηγία 2009/147/EK). Η Οδηγία αυτή οδήγησε στην ανακήρυξη των Ειδικών Ζωνών Προστασίας (Special Protection Areas - SPA) που ενσωματώθηκαν στο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών NATURA2000

Το 2021 το Εθνικό Πάρκο Δέλτα Έβρου ήταν ανάμεσα στις τρεις πρώτες περιοχές της χώρας των οποίων οι Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες τέθηκαν σε διαβούλευση.

Η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη θέτει το θεσμικό πλαίσιο για την οριοθέτηση και θεσμοθέτηση ζωνών προστασίας με σαφείς όρους χρήσεις. Στην περιοχή του υγρότοπου ισχύουν οι ρυθμίσεις της ΚΥΑ 4110/2007 (ΦΕΚ 102Δ/16-3-2007) για τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης, τις δραστηριότητες ανά ζώνη και υποζώνη και τους όρους και τους περιορισμούς αυτών. Η ΚΥΑ αυτή κρίθηκε (ΣτΕ 3290/2009) ότι έχει προσωρινή ισχύ μέχρι την έκδοση του σχετικού Προεδρικού διατάγματος.

Για την ένταξη του Δέλτα στη via Egnatia πρέπει να διερευνηθούν τα παρακάτω αντικείμενα:

1. Διερεύνηση δυνατότητας ανάπτυξης ειδικών εναλλακτικών μορφών τουρισμού σε τμήμα του Εθνικού πάρκου (περιοχή με κωδικό Γ.1 του ΠΧΠ-ΑΜΘ α.14, ενότητα Ε, παρ. 2.3). (Περιηγητικός τουρισμός, οικοτουρισμός, αγροτουρισμός, εκπαιδευτικός –συνεδριακός τουρισμός). Από τις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας ο Φορέας Διαχείρισης είχε εκπονήσει μελέτη για την ανάπτυξη του οικοτουρισμού στο Δέλτα του Έβρου, η οποία μέχρι σήμερα έχει υλοποιηθεί σε ένα τμήμα της. Στο πλαίσιο αυτό υπάρχουν δίκτυα ξενάγησης (χερσαία και υδάτινα), τρία υπερυψωμένα παρατηρητήρια και ειδικά μονοπάτια.

2. Έχει γίνει καταγραφή των υφισταμένων αυθαίρετων κατασκευών. Πρέπει να διαχωριστούν οι αυθαίρετες κατασκευές των αλιέων και των κτηνοτρόφων από τις αυθαίρετες κατασκευές των κυνηγών. Υπάρχει συγκεκριμένη λίστα στο Δασαρχείο Αλεξανδρούπολης.

3. Ανεξάρτητα από την τύχη των αυθαιρέτων που είναι υπόθεση της διοίκησης, υπάρχει μελέτη και η σχετική περιβαλλοντική αδειοδότηση από τον Φορέα Διαχείρισης για την κατασκευή 16 ξύλινων οικίσκων για αλιευτικές δραστηριότητες και αφ' ετέρου 10 οικίσκων για τους επισκέπτες και τους κυνηγούς. Η χρηματοδότηση των συγκεκριμένων έργων από το προηγούμενο ΚΠΣ δεν προχώρησε διότι η τότε διοίκηση της Δ/σης Δασών Έβρου δεν δέχθηκε να υπογράψει προγραμματική σύμβαση για την υλοποίηση του έργου.

4. **Κατασκευή εγκαταστάσεων αλιέων στο Δέλτα του Έβρου**

Το προτεινόμενο έργο αφορά στην κατασκευή δεκαέξι (16) ξύλινων εγκαταστάσεων αλιέων στο Δέλτα του Έβρου, για την κάλυψη των αναγκών των επαγγελματιών αλιέων της περιοχής. Η κάθε εγκατάσταση αποτελείται από ένα χώρο προσωρινής διαμονής των αλιέων διαστάσεων 5x5μ, από έναν αποθηκευτικό χώρο διαστάσεων 4x5μ καθώς και ξύλινη προβλήτα διαστάσεων 2x10μ. Σε κάθε οικίσκο θα υπάρχει φωτοβολταϊκό και χημική τουαλέτα

Προϋπολογισμός 800.000 ευρώ με ΦΠΑ (τιμές 2014).

Δικαιούχος μπορεί να είναι ο ΟΦΥΠΕΚΑ (Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής) και το έργο να υλοποιηθεί με προγραμματική σύμβαση με το Δασαρχείο Αλεξανδρούπολης.

Απαιτείται επικαιροποίηση της μελέτης και του προϋπολογισμού του έργου

5. **Κατασκευή Κέντρου Περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων στο Δέλτα του Έβρου**

Αφορά την κατασκευή 10 ξύλινων οικίσκων εμβαδού 35,00τμ, μετά των έργων έδρασης, την κατασκευή 2 ξύλινων προβλητών διαστάσεων 2,00μX12,00μ για την πρόσβαση των χρηστών και επισκεπτών, καθώς και την κατασκευή παρατηρητηρίου πουλιών ύψους 10μ και ξύλινων μονοπατιών συνολικού μήκους 500,00μ περίπου. Κάθε οικίσκος θα έχει αυτόνομο φωτοβολταϊκό σύστημα, ενώ για τη διαχείριση και την τελική διάθεση των λυμάτων θα εγκατασταθούν δύο compact διαστάσεων αντιδραστήρες βιολογικού καθαρισμού

Το έργο θα το λειτουργεί ο ΟΦΥΠΕΚΑ και θα χρησιμοποιείται τον χειμώνα για την διαμονή κυνηγών και τον υπόλοιπο χρόνο οικοτουριστών με στόχο τη βελτίωση της εξυπηρέτησης των επισκεπτών της περιοχής και την αποτελεσματική προστασία του υγροτόπου.

Προϋπολογισμός 600.000 με ΦΠΑ (τιμές 2014),

Δικαιούχος πρέπει να είναι ο ΟΦΥΠΕΚΑ και το έργο να υλοποιηθεί με προγραμματική σύμβαση με το Δασαρχείο Αλεξανδρούπολης.

Χρειάζεται επικαιροποίηση η μελέτη και ο προϋπολογισμός του έργου.

Ωριμότητα: Υπάρχει περιγραφή αντικειμένου, μελέτες, κύριος του έργου. Απομένει να ορισθεί η πηγή χρηματοδότησης.

Η πρόταση αυτή για το Δέλτα του Έβρου εντάσσεται στον 2ο άξονα του σχεδίου για την ανασυγκρότηση του Έβρου «Νέο δάσος και υποδομές» με στόχο την ενεργειακή και περιβαλλοντική αναβάθμιση του Έβρου σε συνδυασμό με ένα σύγχρονο δίκτυο υποδομών. Το δάσος της Δαδιάς και το Δέλτα του Έβρου είναι βιότοποι συνδεδεμένοι και αλληλοεξαρτώμενοι, μέσα από την διατροφική αλυσίδα. Τα αρπαχτικά της Δαδιάς συχνά επισκέπτονται το Δέλτα για να τραφούν με κουνάβια, η νυφίτσες, αγριόγατες, ποντίκια, βίδρες, ερπετά, ψάρια κλπ.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΟΛΥΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΣΤΟ ΔΕΛΤΑ ΤΟΥ ΕΒΡΟΥ

Επιμέλεια Χατζόπουλος Ορέστης

Υφιστάμενη Κατάσταση

Το Δέλτα του Έβρου αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους υγρότοπους της Ευρώπης (έχει αναγνωριστεί ως Υγρότοπος Διεθνούς Σημασίας βάσει της Σύμβασης Ramsar). Το μεγαλύτερο μέρος του είναι ενταγμένο στο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000, ενώ περιοχές εντός της επικράτειάς του έχουν οριστεί Ζώνη Ειδικής Προστασίας και Ειδικές Ζώνες Διατήρησης. Αναπτύσσεται στις εκβολές του Έβρου, σε έκταση 188 τ.χλμ., και είναι αποτέλεσμα αιώνων φυσικών διεργασιών όπου και δημιουργήθηκαν εντυπωσιακοί σχηματισμοί που περιλαμβάνουν διάφορες εναλλαγές τοπίων, από λιμνοθάλασσες, υγροτόπους, κανάλια και νησίδες έως περιοχές πυκνής βλάστησης (έχουν αποτυπωθεί 7 βασικές ενότητες βιοτόπων, καθεμία αντιστοιχεί σε μια ιδιαίτερη ενότητα βλάστησης).

Η σπουδαιότητα του Δέλτα έγκειται στην τεράστια βιοποικιλότητά του. Εκτός των περίπου 350 φυτικών ειδών, το Δέλτα αποτελεί ένα πλούσιο ενδιαίτημα για περισσότερα από 40 είδη θηλαστικών, 21 είδη ερπετών, 7 είδη αμφιβίων και 46 είδη ψαριών. Η σημαντικότερη αξία του ωστόσο εντοπίζεται στην πλούσια орνιθοπανίδα του. Έχουν παρατηρηθεί τουλάχιστον 316 είδη πουλιών από τα 422 περίπου που ζουν στη χώρα, ενώ λειτουργεί ως βιότοπος για φώλιασμα, καταφύγιο, αναπαραγωγή ή διαχείριση για μεγάλους πληθυσμούς υδρόβιων ενδημικών και μεταναστευτικών πουλιών (ερωδιόι, φλαμίνγκο, κορμοράνοι, πάπιες, κύκνοι, νανόχηνες, κ.ά.), πολλά είδη εξ αυτών θεωρούνται σπάνια ή απειλούμενα.

Για δεκαετίες, το Δέλτα αποτέλεσε και εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό πόρο για την τοπική κοινωνία, και ειδικότερα για τη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία. Η ανθρώπινη παρουσία και δραστηριότητα ωστόσο συνοδεύτηκε από μεγάλες πιέσεις στο οικοσύστημα του Δέλτα. Ορισμένες παρεμβάσεις προηγούμενων δεκαετιών (αποξηράνσεις εκτάσεων για καλλιέργειες) ή μία σειρά μη ορθών αγροτικών πρακτικών (καύση καλαμιών, παράνομη βόσκηση), καθώς και το εντεινόμενο (και συχνά παράνομο, σύμφωνα με έρευνες του Φορέα Διαχείρισης / Μονάδας ΟΦΥΠΕΚΑ) κυνήγι (αποτελεί δημοφιλή κυνηγητικό προορισμό καθώς επιτρέπεται περίπου στο 70% του Εθνικού Πάρκου), σε συνδυασμό με την άναρχη δόμηση των καλυβών και τη ρύπανση, έχουν προκαλέσει, μεταξύ άλλων, την υποβάθμιση των οικοτόπων και την αισθητή μείωση των πληθυσμών των πουλιών.

Από την άλλη, οι προσπάθειες για την τουριστική αξιοποίηση του Δέλτα ήταν σε μεγάλο βαθμό υποτονικές, γεγονός που εμπόδισε την πλήρη μεταμόρφωσή του σε εμβληματικό τουριστικό πόλο. Αυτό αντικατοπτρίζεται στην χαμηλή επισκεψιμότητα της τελευταίας δεκαετίας εν συγκρίσει με τις προηγούμενες, όπου οι αριθμοί επισκεπτών άγγιζαν τις 20 χιλιάδες ετησίως. Τα προβλήματα προσβασιμότητας σε συνδυασμό με αρνητικές εντυπώσεις (από την ανεξέλεγκτη απόθεση σκουπιδιών και μπαζών ή η ενόχληση από την κυνηγητική δραστηριότητα) προκαλούν συχνά μια απόκλιση μεταξύ της ιδεατής εικόνας που σχηματίζει ο επισκέπτης και εκείνης που βιώνει. Σε αυτά προστίθεται η υποβάθμιση των υφιστάμενων ή η έλλειψη απαραίτητων υποδομών καταρχήν για τη διευκόλυνση των επισκεπτών.

Ωστόσο, το Δέλτα εξακολουθεί να αποτελεί προορισμό για μεγάλο αριθμό επισκεπτών. Σε αυτό συνέβαλε η πολύχρονη δραστηριοποίηση του Φ.Δ. (νυν Μονάδα ΟΦΥΠΕΚΑ) στο κομμάτι του εκπαιδευτικού τουρισμού και του οικοτουρισμού, πραγματοποιώντας οργανωμένες περιηγήσεις με αφετηρία το Κέντρο Πληροφόρησης στα Λουτρά και το Τουριστικό Κέντρο Φερών (πρόσφατα αναβαθμίστηκε με έργα υποδομής και έκθεση ερμηνείας περιβάλλοντος). Το πρόγραμμα περιηγήσεων περιλαμβάνει ενημέρωση στο χώρο των Κέντρων (λειτουργεί εκθεσιακός χώρος και αίθουσα βιντεοπροβολής για τα οικοσυστήματα και την άγρια ζωή) και κατόπιν χερσαία διαδρομή στον υγρότοπο με λεωφορείο με στάσεις σε σημεία για παρατήρηση πουλιών η οποία καταλήγει με μια πλωτή περιήγηση στα φυσικά κανάλια με κατάλληλο εξοπλισμό παρατήρησης (τηλεσκόπια, κιάλια). Ανάλογες βαρκάδες γίνονται και από ιδιώτες με ιδιότητα σκάφη.

Για τη βελτίωση του έργου του Φορέα καθώς και των συνθηκών διέλευσης και παραμονής των επισκεπτών στο Δέλτα, υπήρξε χρηματοδότηση από πόρους της Περιφέρειας για την κάλυψη των αναγκών σε υλικοτεχνικό εξοπλισμό (επιβατικά οχήματα, οπτικοακουστικά μέσα, εποπτικό υλικό και εξοπλισμό στα παρατηρητήρια) καθώς και για την κατασκευή πλωτών εξεδρών και κιοσκίων στις θέσεις Μυδοτροφείο και Δασικό Περίπτερο, παράλληλα με μια σειρά παρεμβάσεων για την αποκατάσταση της οδοποιίας. Σημαντική είναι και η συνεισφορά της Ορνιθολογικής Εταιρίας στο κομμάτι της παρατήρησης πουλιών (κατασκευή παρατηρητηρίων).

Σκοπιμότητα Πρότασης

Σκοπός της παρούσης αποτελεί η ενίσχυση του τουριστικού προφίλ του Δέλτα Έβρου ως εναλλακτικού τουριστικού προορισμού, μέσα από στοχευμένες παρεμβάσεις στα πρότυπα ανάλογων πετυχημένων εγχειρημάτων (λίμνες Πλαστήρα και Κερκίνης, υγρότοποι Λέσβου), που θα αναδεικνύουν τη φυσική ομορφιά του τοπίου και θα προσφέρουν στον επισκέπτη τη δυνατότητα να βιώσει μοναδικές εμπειρίες και να απαθανάτισει ξεχωριστές εικόνες.

Η φιλοσοφία πίσω από αυτή συνδέεται με μια νέα οπτική για τη διαχείριση του Δέλτα στο επίκεντρο της οποίας βρίσκεται από τη μία πλευρά η διαφύλαξη του φυσικού αποθέματος (λ.χ. προστασία από τη λαθροθηρία και άλλες παράνομες πρακτικές) η οποία επιτυγχάνεται μέσα από την αύξηση της ανθρώπινης παρουσίας σε ένα πλαίσιο απόλυτα συμβατό με το περιβάλλον, από την άλλη η αξιοποίηση του φυσικού πόρου ως εργαλείου αναβάθμισης του τουριστικού προϊόντος της περιοχής και η δημιουργία συνθηκών για την ανάπτυξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών (υπηρεσίες αναψυχής, βαρκάδες, αθλοπαιδιές, ενοικιάσεις ποδηλάτων, επισκέψιμα αγροκτήματα κλπ), με όλα τα

οφέλη που συνεπάγεται (στήριξη τοπικής οικονομίας, δημιουργία θέσεων απασχόλησης, επιμήκυνση τουριστικής περιόδου).

Η πρόταση αυτή εξάλλου συμβαδίζει με τις κατευθύνσεις του Ε.Π. για την Τουριστική Ανάπτυξη της Περιφέρειας Α.Μ.Θ. (το Δέλτα Έβρου εντάσσεται στην Υποζώνη Β - Παράκτιος Χώρος και διέπεται από τις διατάξεις της Κ.Υ.Α. 4110/2007, η οποία επιτρέπει την ανάπτυξη ειδικού - εναλλακτικού τουρισμού). Στο πλαίσιο αυτό προκρίνεται η αξιοποίηση των ιδιαίτερων πόρων του για την ανάπτυξη του περιηγητικού τουρισμού (οργανωμένες ξεναγήσεις κοινού), του οικοτουρισμού (παρατήρηση πουλιών), του αγροτουρισμού και του εκπαιδευτικού τουρισμού (με σκοπό την περιβαλλοντική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση) καθώς και η ένταξή του σε ευρύτερα θεματικά δίκτυα, μεταξύ αυτών και της επιστημονικής έρευνας του οικοσυστήματος.

Περιγραφή Φυσικού Αντικειμένου

Αντικείμενο της παρούσης αποτελεί η δημιουργία ενός πολυθεματικού οικοτουριστικού πάρκου που θα φιλοξενεί δραστηριότητες αναψυχής, άθλησης, παρατήρησης πουλιών (bird watching) και εκπαίδευσης. Η πρόταση συγκεντρώνει και επικαιροποιεί σχετική πρόταση του WWF (2008), ενώ η προσέγγιση πίσω από τον σχεδιασμό θα περνά μέσα από τη «ματιά του επισκέπτη» και περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενέργειες:

- 1) Εκπόνηση Μελέτης Δημιουργίας Πολυθεματικού Οικοτουριστικού Πάρκου.** Οι παρεμβάσεις που προτείνονται κατηγοριοποιούνται όπως παρακάτω:
 - ο Προσβασιμότητα: Περιλαμβάνει τη δημιουργία μονοπατιών στους υγροτόπους με φυσικά υλικά (ξύλο), την προσθήκη πινακίδων προσανατολισμού, τη δημιουργία χώρων στάθμευσης οχημάτων και την αναβάθμιση σημείων στάσης (παρεμβάσεις σε σκέπαστρα και κιόσκια για προστασία από κρύο, κουνούπια κλπ) καθώς και τη βελτίωση αγκυροβολίων (για την επιβίβαση των επισκεπτών στις βάρκες) με χρήση φυσικών υλικών. Ειδική πρόβλεψη για την προσβασιμότητα ΑΜΕΑ.
 - ο Χώροι Ανάπαυσης / Αναψυχής: Ενδεικτικά περιλαμβάνει τη δημιουργία χώρου αναψυχής στο δυτικό τμήμα και την πλήρη αναβάθμιση του Δασικού Περιπτέρου (δημοτικό αναψυκτήριο) στο ανατολικό ως μίνι κέντρο επισκεπτών και τη βελτίωση των τουαλετών (με πρόβλεψη για ΑΜΕΑ).
 - ο Υποδομές Θεματικού Τουρισμού: Αφορά σε έργα ή παρεμβάσεις για τη βελτίωση των ξεναγήσεων (επεξηγηματικές πινακίδες ερμηνείας περιβάλλοντος κατά μήκος των διαδρομών και εντός των χώρων αναμονής) και την υποστήριξη θεματικών μορφών τουρισμού, και δη του οικοτουρισμού (αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων κτιρίων για οικοτουριστικούς σκοπούς, δημιουργία χώρων για αθλοπαιδιές, ποδηλατικές διαδρομές κ.ά.) και της παρατήρησης πουλιών (βελτίωση υφιστάμενων ή κατασκευή νέων παρατηρητηρίων, δημιουργία χώρων υπαίθριας παρατήρησης, όπως κρυψώνες).
- 2) Ένταξη Προτεινόμενων Παρεμβάσεων σε Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα** στη βάση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού.